

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 109/05-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. júna 2005 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. P. P., bytom M., zastúpeného advokátom Mgr. V. V., H., ktorou namietal porušenie jeho základných práv podľa čl. 16 ods. 2, čl. 17 ods. 1, 2 a 3 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom Policajného zboru, odboru boja proti organizovanej kriminalite K. a postupom Obvodného oddelenia Policajného zboru V. K. v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-30/BOK-V-I-2004, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. P. P. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. marca 2005 doručená sťažnosť Ing. P. P. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie jeho základných práv podľa čl. 16 ods. 2, čl. 17 ods. 1, 2 a 3 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Policajného zboru, odboru boja proti organizovanej kriminalite K. a postupom Obvodného oddelenia Policajného zboru V. K. v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-30/BOK-V-I-2004.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol z miesta svojho bydliska 1. februára 2005 predvedený na výsluch do K. v doprovode príslušníkov Policajného zboru, pričom mu nebolo „oznámené v akej veci a nebol ani upozornený na možnosť zadržania – nezobral si so sebou žiadne osobné veci, ani hygienické potreby“. Podľa sťažovateľa, keďže v tom čase nebol ešte obvinenou osobou, na zadržanie bol potrebný súhlas prokurátora, avšak „Policajný orgán (...) sa týmto súhlasom prokurátora nepreukázal a preto je dôvodné podozrenie, že takýto súhlas vopred ani nebol udelený. Zdôrazňujem, že Ing. P. P., nebol oznámený dôvod zadržania bezodkladne v zmysle ust. §-u 76 ods. 4, Tr. por. (...) Policajné orgány vykonávajúce zákrok, oznámili Ing. P. P., že ho majú predviesť na výsluch pred vyšetrovateľa PZ (...). Ak teda policajné orgány vykonávali predvedenie [a nie zadržanie (...)], tak konali v rozpore so zákonom, pretože neboli splnené zákonné podmienky uvedené v ust. §-u 17 ods. 2, zák. č. 171/93, o policajnom zbore, nakoľko u Ing. P. P. nešlo o osobu, ktorá sa bez ospravedlnenia nedostavila na predvolanie k policajnému orgánu“.

Sťažovateľ ďalej uviedol, že pred výsluchom bolo jeho obhajcovi bezdôvodne vyšetrovateľom zabránené nahliadnuť do vyšetrovacieho spisu. Ako dôvod odopretia bolo neskôr vyšetrovateľom uvedené „(...) vykonávanie ďalších vyšetrovacích úkonov tesne nasledujúcich po sebe“.

Sťažovateľ namietal porušenie ním označených základných práv aj tým, že pri jeho prevoze policajnou jednotkou do cely policajného zaistenia boli porušené zákonné podmienky ustanovenia „§-u 52, zák. č. 171/1993 Z. z.“ tým, že „(...) mu policajti nasadili na ruky putá, pričom Ing. P. P. nekládol ani odpor, ani nikoho nenapádal (ani verbálne) a už vôbec sa nepokúšal ujsť“.

Napokon sťažovateľ namietal, že jeho umiestnením do hygienicky závadnej cely policajného zaistenia tým, že mu v tejto cele nebola dostatočne poskytovaná strava, ako aj tým, že mu nebol poskytnutý odev, došlo k porušeniu zákonných ustanovení § 45, § 46 a § 47 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného tvrdí, že: „(...) policajné orgány nedodrжали zákonný postup pri obmedzení jeho osobnej slobody a tým došlo k porušeniu základného práva uvedeného v článku 17 ods. 1, Ústavy SR - práva na osobnú slobodu, došlo k porušeniu základného práva uvedeného v čl. 17 ods. 2, Ústavy SR - nikoho nemožno pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, bolo porušené právo uvedené v čl. 17 ods. 3 Ústavy SR, podľa ktorého zadržaná osoba musí byť ihneď oboznámená s dôvodmi zadržania - sťažovateľ nebol oboznámený s dôvodmi zadržania, pričom zo skutkového stavu vyplýva, že policajné orgány ho na vyšetrovací úkon predviedli zákonom stanovené podmienky na predvedenie neboli splnené.

(...) postupom vyšetrovateľa bolo sťažovateľovi - obvinenému (v tom čase už bol Ing. P. P. v tomto procesnom postavení) odopreté základné ústavné právo uvedené v čl. 50 ods. 3 Ústavy SR a to právo na obhajobu.

(...) postupom policajného orgánu bolo porušené základné ústavné právo uvedené v čl. 16 ods. 2, podľa ktorého nikoho nemožno mučiť, ani podrobiť krutému, neľudskému, či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu (neoprávnené použitie pút).

(...) postupom policajného orgánu bolo porušené základné ústavné právo uvedené v čl. 16 ods. 2, podľa ktorého nikoho nemožno mučiť, ani podrobiť krutému, neľudskému, či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu (odopretie stravy, hygienický závadná cela).“

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ navrhuje ústavnému súdu, aby rozhodol týmto nálezom:

„Policajný zbor Slovenskej republiky postupom policajného orgánu Odboru boja proti organizovanej kriminalite K., v konaní ČVS: PPZ-30/BOK-V-I-2004, pri zabezpečení účasti sťažovateľa na vyšetrovacom úkone dňa 1. 2. 2005, porušil základné právo Ing. P. P. uvedené v článku 17 ods. 1, 2, 3, Ústavy Slovenskej republiky.

Policajný zbor Slovenskej republiky postupom vyšetrovateľa Odboru boja proti organizovanej kriminalite K., mjr. Ing. J. P., v konaní ČVS: PPZ-30/BOK-V-I-2004,

pri odopretí práva nahliadnuť do spisu dňa 1. 2. 2005, porušil základné právo Ing. P. P. uvedené v čl. 50 ods. 3, Ústavy SR.

Policajný zbor Slovenskej republiky postupom policajného orgánu Odboru boja proti organizovanej kriminalite K., v konaní ČVS: PPZ-30/BOK-V-I-2004, pri prevoze z K. na obvodné oddelenie PZ V. K., dňa 1. 2. 2005 a pri prevoze z obvodného oddelenia PZ V. K. na Krajský súd v Banskej Bystrici, dňa 5. 2. 2005, nasadením pút porušil základné právo Ing. P. P. uvedené v čl. 16 ods. 2 Ústavy SR.

Policajný zbor Slovenskej republiky postupom policajného orgánu obvodného oddelenia PZ V. K., v konaní ČVS: PPZ-30/BOK-V-I-2004, pri umiestnení Ing. P. P. do cely policajného zaistenia odopretím stravy porušil základné právo Ing. P. P. uvedené v čl. 16 ods. 2 Ústavy SR.“

Sťažovateľ požaduje priznanie finančného zadošťačenia, ktoré odôvodňuje tým, že „(...) postupom policajného orgánu popísaného v skutkovom stave čl. I., bola vážnym spôsobom znížená vážnosť a dôstojnosť jeho osoby v okolí a rodine a postupom policajného orgánu popísanom v skutkovom stave v čl. III., došlo k psychickej traume a postupom pol. orgánu popísanom v čl. IV. - umiestnením sťažovateľa v hygienicky závadnej cele a následným odopretím stravy došlo aj k ujme na zdraví sťažovateľa“.

Poukazujúc na tieto skutočnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd rozhodol:

„Policajný zbor Slovenskej republiky zastúpený Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky je povinný zaplatiť sťažovateľovi sumu 100 000,- Sk.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podmienky konania ústavného súdu o sťažnostiach, ako aj ich zákonom predpísané náležitosti sú upravené v zákone Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom nesplnenie niektorej z nich má za následok odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd preto predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa uvedeného zákonného ustanovenia, podľa ktorého sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 31 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podnetom sa rozumie písomná alebo ústna žiadosť, návrh alebo iné podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby (ďalej len „podávateľ podnetu“), ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti.

Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2).

Podľa § 35 ods. 1 tohto zákona pri vybavovaní podnetu je prokurátor povinný prešetriť všetky okolnosti rozhodné na posúdenie, či došlo k porušeniu zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu, či sú splnené podmienky na podanie návrhu na začatie konania pred súdom alebo na podanie opravného prostriedku, či môže vstúpiť do už začatého konania pred súdom alebo vykonať iné opatrenia, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Tieto oprávnenia (aj povinnosť preveriť podnet) prokurátora sa v celom rozsahu vzťahujú aj na prípad sťažovateľa, ktorý v sťažnosti podanej ústavnému súdu ani netvrdil, že by požiadal podnetom prokuratúru o preskúmanie zákonnosti postupu Policajného zboru, odboru boja proti organizovanej kriminalite Košice - Východ, Obvodného oddelenia Policajného zboru V. K. a vyšetrovateľa, ktorých nezákonnosť postupu namieta v súvislosti s jeho predvádzaním na výsluch, jeho následným vyšetrovaním a zadržiavaním v cele policajného zaistenia, ako aj nezákonným použitím donucovacích prostriedkov proti jeho osobe.

Ústavný súd považuje podnet (a nasledujúce závery sa vzťahujú aj na opakovaný podnet podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre) v zmysle citovaných ustanovení zákona o prokuratúre za účinný prostriedok ochrany namietaného porušenia sťažovateľom označených základných práv. Podnet (opakovaný podnet) zakladá povinnosť prokurátora aj nadriadeného prokurátora sa ním zaoberať, vybaviť ho a spôsob vybavenia oznámiť podnecovateľovi.

V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že sťažovateľ nie je oprávnený vyberať si orgán verejnej moci, ktorý mu má poskytnúť ochranu tvrdeného porušenia jeho základných práv. Ústavnou i zákonnou povinnosťou sťažovateľa bolo vyčerpať všetky právne prostriedky ochrany ním tvrdeného porušenia základných práv, tak ako mu to umožňuje právny poriadok Slovenskej republiky.

Vychádzajúc z týchto právnych názorov a skutkového stavu ústavný súd odmietol sťažnosť pre neprípustnosť už po predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v spojení s § 53 ods. 1 citovaného zákona).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. júna 2005